

Kompleksowy program szkoleniowy dla nieformalnych doradców
rodziców dzieci z niepełnosprawnościami

MODUŁ 5
WSPÓŁPRACA I INNOWACJE W NIEFORMALNYM
WSPARCIU: SIECI, TECHNOLOGIA I PRZYSZŁE
MOŻLIWOŚCI

2024-1-TR01-KA220-ADU-000250033

INNOWACYJNE WSPARCIE I SZKOLENIA DLA RODZICÓW DZIECI Z
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI POPRZECZ NIEFORMALNE DORADZTWO

IPAR

Projekt finansowany przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie należą wyłącznie do autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska Unii Europejskiej ani EACEA. Unia Europejska i EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Spis treści

5. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

5.1. Tworzenie sieci partnerstw opartych na współpracy	3
Wprowadzenie	3
Czym są sieci współpracy i dlaczego są ważne?	3
Dlaczego sieć współpracy jest potrzebna?	4
Najważniejsze rodzaje sieci współpracy potrzebnych doradcy	5
Jak budować i utrzymywać sieci współpracy?	6
5.2. Wykorzystanie potencjału technologii i aplikacji cyfrowych	7
Wprowadzenie	7
Czym jest technologia i dlaczego ma znaczenie w doradztwie?	8
Wybrane zasady komunikacji cyfrowej	10
5.3. Wsparcie w planowaniu zatrudnienia i przyszłych projektów edukacyjnych	12
Wprowadzenie	12
Czym jest doradztwo w zakresie zatrudnienia?	12
Podstawowe zasady doradztwa w zakresie zatrudnienia	12
Podejście krok po kroku do rozwoju zawodowego i planowania kariery	15
Typowe trudności i proponowane rozwiązania	17
5.4. Organizacja wspólnych działań	19
Wprowadzenie	19
Znaczenie i cele wspólnych działań.	20
Proponowane rozwiązania i etapy planowania działań	21
Pytania i odpowiedzi	24
Bibliografia	26

5. Współpraca i innowacje: sieci, technologia i przyszłe możliwości

5.1 Tworzenie sieci partnerstw opartych na współpracy

Wprowadzenie

Celem tej części jest wyjaśnienie, dlaczego sieci współpracy są niezbędne w skutecznym procesie wsparcia prowadzonego przez nieformalnych doradców pomagających rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami. Choć nieformalne doradztwo bywa postrzegane jako relacja ograniczona do kontaktu jeden na jeden, jednym z najważniejszych elementów wzmacniających oddziaływanie doradcy jest umiejętność budowania silnych, wiarygodnych i trwałych sieci partnerskich. W tym kontekście poznasz podstawowe zasady nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami — od społeczności lokalnych i profesjonalnych usługodawców po organizacje pozarządowe oraz grupy rodziców. Zdobędziesz także praktyczne umiejętności rozpoznawania instytucji i osób odgrywających kluczową rolę w łańcuchu wsparcia, porządkowania relacji, usprawniania komunikacji oraz organizowania wspólnych działań. Po zakończeniu tej części przekonasz się, że skuteczne wsparcie może opierać się nie tylko na Twojej wiedzy i doświadczeniu, lecz także na wspólnym potencjale sieci, do których należysz. Sieci współpracy wzmacniają proces doradczy, ułatwiają rodzinom dostęp do potrzebnych zasobów i pomagają zmniejszyć obciążenie doradcy, dzięki czemu wsparcie staje się bardziej trwałe.

Czym są sieci współpracy i dlaczego są ważne?

Podobnie jak w codziennym życiu, również w nieformalnym doradztwie samodzielne działanie często nie wystarcza. Rodzice, których wspierasz, mają zróżnicowane potrzeby, a odpowiedź na nie bywa skuteczniejsza dzięki zaangażowaniu różnych instytucji, specjalistów i członków społeczności. Z tego względu sieci współpracy tworzą niewidoczny, lecz niezwykle ważny filar

procesu doradczego. Można je traktować jak łańcuch wsparcia, który wzmacnia zarówno Ciebie, jak i rodziny, którym pomagasz, zwiększając dostęp do informacji, usług, zasobów i wzajemnej solidarności.

W nieformalnym doradztwie sieci współpracy występują w dwóch formach:

Sieci wsparcia osobistego: inni rodzice, członkowie społeczności lokalnej, wolontariusze i grupy rówieśnicze.

Współpraca instytucjonalna: szkoły, placówki ochrony zdrowia, ośrodki rehabilitacyjne, jednostki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, samorządy i poradnie.

Sieci te zmniejszają Twoje obciążenie, a jednocześnie umożliwiają rodzicom szybszy dostęp do potrzebnego wsparcia.

Dlaczego sieć współpracy jest potrzebna?

Poniżej przedstawiono najważniejsze powody, dla których budowanie skutecznej sieci współpracy ma kluczowe znaczenie w nieformalnym doradztwie:

– Zwiększa dostęp do zasobów.

Jeden doradca nie jest w stanie odpowiedzieć na wszystkie potrzeby. Dobrze zbudowana sieć współpracy zapewnia jednak rodzicom dostęp do znacznie szerszego zakresu możliwości — od świadczeń zdrowotnych i doradztwa edukacyjnego po pomoc prawną i wsparcie społeczne.

– Pomaga określić Twoją rolę i zmniejsza obciążenie.

Nieformalny doradca nie jest specjalistą w każdej dziedzinie, dlatego w niektórych sytuacjach konieczne jest skierowanie rodzica do odpowiedniej osoby lub instytucji. Silna sieć ułatwia kontakt z właściwymi profesjonalistami i pomaga zachować granice własnej roli.

– Buduje zaufanie.

Kiedy jasno informujesz, z kim współpracujesz i do jakich zasobów masz dostęp, rodzice czują się bezpieczniej. Sieci zwiększają wiarygodność relacji doradczej.

– Umożliwia szybkie reagowanie w sytuacjach kryzysowych.

Pilna potrzeba medyczna, problem w szkole, konieczność uzyskania pomocy społecznej... W takich sytuacjach wiedza, z kim się skontaktować, oszczędza czas zarówno rodzicowi, jak i doradcy oraz pomaga osiągnąć lepsze rezultaty.

– Pomaga zapobiegać wypaleniu.

Doradca nie musi samodzielnie ponosić całej odpowiedzialności. Sieć współpracy pozwala podzielić zadania i pomaga osobom udzielającym wsparcia dbać o własny dobrostan.

Najważniejsze rodzaje sieci współpracy potrzebnych doradcy

Każdy nieformalny doradca potrzebuje różnych rodzajów sieci współpracy, aby móc zapewniać trwałe i skuteczne wsparcie w dłuższej perspektywie. Poniżej przedstawiono pięć najczęściej wykorzystywanych typów sieci:

1. Sieci oparte na społeczności lokalnej

Grupy rodziców działające w sąsiedztwie, wolontariusze, grupy samopomocowe...

„Utrzymuję kontakt z grupą wsparcia dla rodziców, która spotyka się raz w miesiącu”.

2. Sieci profesjonalnego wsparcia

Psychologowie, pedagodzy specjaliści, fizjoterapeuci, pracownicy socjalni.

„Mam listę specjalistów, do których w razie potrzeby mogę skierować rodziny”.

3. Sieci edukacyjne i instytucjonalne

Szkoły, poradnie, ośrodki terapeutyczne.

„Problemy pojawiające się w procesie edukacji dziecka rozwiązujemy wspólnie z nauczycielem”.

4. Cyfrowe sieci wsparcia i informacji

Aplikacje mobilne, społeczności internetowe, platformy informacyjne.

„Kieruję rodziców do wiarygodnych zasobów cyfrowych”.

5. Rodzinne i społeczne sieci wsparcia

Dalsza rodzina, krąg znajomych, społeczne sieci wsparcia.

Rodzaj sieci — tabela z przykładami

Network Type	Sample Communication / Application Sentence
Community	I attend the monthly parent meetings.
Professional	If necessary, I can refer you to a physiotherapist.
Educational Institution	Let's get in touch with the school's guidance counselor about this.
Digital	This app can help you with daily tracking.
Social Support	We can discuss together who in your family might be able to help.

Jak budować i utrzymywać sieci współpracy?

1. Pierwszy krok: zadбай o jasną i przejrzystą komunikację.

Proponując współpracę, wyraźnie określ, co oferujesz i czego druga strona może od Ciebie oczekiwać.

2. Zachowuj równowagę.

Budowanie sieci opiera się na wzajemnych korzyściach. Nie należy ani stawiać nadmiernych wymagań, ani pozostawać całkowicie biernym.

3. Dbaj o konsekwencję.

Najważniejszym sposobem budowania zaufania w sieci jest regularna komunikacja i wywiązywanie się z podjętych zobowiązań.

4. Naucz się mówić „nie”.

Jeżeli dana współpraca nie jest odpowiednia, uprzejmie odmów — zwłaszcza gdy sprawa wykracza poza Twoje kompetencje albo nie masz wystarczających możliwości czasowych lub organizacyjnych.

Co zrobić, gdy ktoś nie przestrzega zasad współpracy?

Podobnie jak granice osobiste, również zasady współpracy mogą być od czasu do czasu naruszane. W takiej sytuacji:

- rozmawiaj spokojnie,
- ponownie wyjaśnij oczekiwania,
- wytłumacz, dlaczego są ważne,
- zakończ współpracę w profesjonalny sposób, jeżeli nie można jej kontynuować.

Pamiętaj: zdrowa sieć opiera się na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

5.2. Wykorzystanie potencjału technologii i aplikacji cyfrowych

Wprowadzenie

Celem tej części jest pokazanie nieformalnym doradcom, w jaki sposób technologia i aplikacje cyfrowe stały się ważnymi narzędziami wspierania rodziców. Dostęp do informacji w świecie cyfrowym, łatwiejsza komunikacja, narzędzia do monitorowania działań i społeczności internetowe odciążają doradcę, a rodzicom umożliwiają szybsze docieranie do potrzebnych informacji. Omówione zostaną podstawowe zasady korzystania z technologii, wybierania wiarygodnych źródeł cyfrowych, komunikowania się z rodzicami online oraz włączania narzędzi cyfrowych do procesu doradczego. Poruszone zostaną również zagadnienia związane z aplikacjami mobilnymi, narzędziami opartymi na sztucznej inteligencji, internetowymi grupami wsparcia i bezpieczeństwem cyfrowym. Zdobyta wiedza pozwoli Ci wypracować skuteczniejsze, bardziej uporządkowane i bezpieczniejsze podejście zarówno do doradztwa bezpośredniego, jak i prowadzonego online. Dzięki temu będziesz szybciej kierować rodziny do odpowiednich źródeł, łatwiej monitorować procesy i wykorzystywać możliwości świata cyfrowego w swojej praktyce doradczej.

Czym jest technologia i dlaczego ma znaczenie w doradztwie?

Technologia to zbiór narzędzi ułatwiających dostęp do informacji, przyspieszających komunikację i wspierających zarządzanie procesami. Coraz częstsze wykorzystywanie technologii w nieformalnym doradztwie wynika z następujących powodów:

– Szybki dostęp do informacji

Rodzice często mają trudność ze znalezieniem poprawnych i aktualnych informacji albo stykają się z dezinformacją. Technologia zapewnia szybki dostęp do wiarygodnych źródeł.

– Ułatwienie komunikacji

Aplikacje do przesyłania wiadomości, spotkania online i platformy społecznościowe sprawiają, że kontakt między doradcą a rodzicem staje się szybszy i bardziej praktyczny.

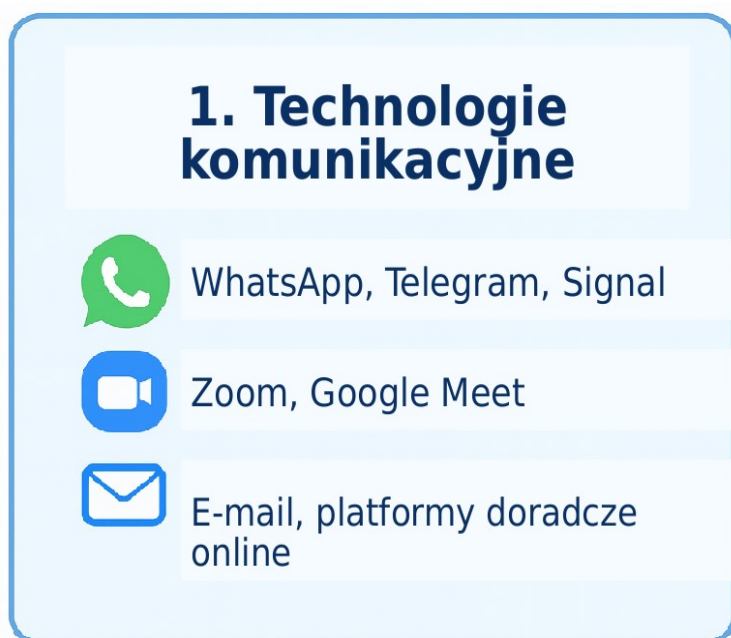
– Ułatwienie monitorowania procesu

Aplikacje z przypomnieniami, kalendarze i specjalistyczne oprogramowanie ułatwiają śledzenie kolejnych etapów procesu doradczego.

– Poszerzanie sieci wsparcia

Dzięki technologii rodzice z różnych miast, krajów i środowisk mogą nawiązywać ze sobą kontakt.

Rodzaje technologii, które można wykorzystywać w doradztwie

Przykład: „Prowadzenie cotygodniowego spotkania przez Zoom może ułatwić zarządzanie czasem”.

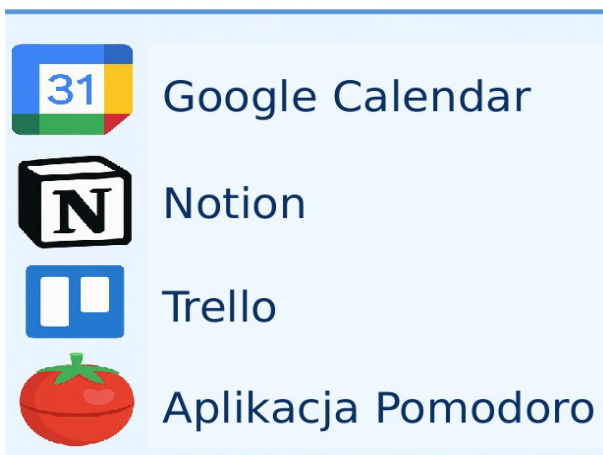
2. Technologie dostępu do informacji

- Strony internetowe instytucji publicznych
- Portale z poradami dla rodziców
- Bazy danych dotyczące zdrowia i edukacji

Przykład:

„Strona ministerstwa edukacji poświęcona usługom w zakresie kształcenia specjalnego jest wiarygodnym źródłem aktualnych informacji”.

3. Aplikacje do monitorowania i planowania

Przykład: „Zapisywanie terminów spotkań doradczych w aplikacji kalendarza zmniejsza obciążenie pracą”.

4. Społeczności i fora wsparcia

- Grupy dla rodziców na Facebooku
- Internetowe sieci wsparcia

Zamknięte grupy wsparcia w WhatsAppie

5. Narzędzia wykorzystujące sztuczną inteligencję

- Narzędzia objaśniające informacje

1. Rozpoznaj potrzebę

Ustal, w jakim obszarze rodzic potrzebuje wsparcia.

2. Wybierz odpowiednie narzędzie

Dobierz aplikację, platformę lub źródło online.

3. Przedstaw narzędzie i wyjaśnij jego obsługę

Pokaż rodzicowi, jak z niego korzystać.

4. Monitoruj działania i zbieraj informacje zwrotne

Czy rozwiązanie działa? Czy pojawiły się nowe potrzeby?

5. Zaproponuj alternatywę w razie potrzeby

Jeżeli rodzic ma trudność z technologią, zaproponuj inne rozwiązanie.

- Aplikacje do tłumaczenia
- Boty wspierające rodziców i udzielające wskazówek

Model: etapy włączania technologii do doradztwa

Wybrane zasady komunikacji cyfrowej

1. Etyka cyfrowa i szacunek

Ton wypowiedzi w środowisku internetowym łatwo może zostać niewłaściwie odczytany.

Wiadomości powinny być krótkie, jasne i pozbawione oceniania.

2. Empatia cyfrowa

Przekazywanie emocji za pomocą tekstu jest trudne. Dlatego ważne jest używanie wspierających sformułowań:

„Jestem przy Tobie”.

„Wiem, że ten proces jest trudny”.

3. Granice cyfrowe

Nie na każdą wiadomość trzeba odpowiadać natychmiast. Można ustalić konkretne godziny komunikacji.

4. Bezpieczeństwo cyfrowe

Danych osobowych nigdy nie należy udostępniać publicznie na żadnej platformie. Należy korzystać z zamkniętych i bezpiecznych grup.

5.3. Wsparcie w planowaniu zatrudnienia i przyszłych projektów edukacyjnych

Wprowadzenie

Celem tej części jest przekazanie nieformalnym doradcom wspierającym rodziców dzieci z niepełnosprawnościami praktycznych i zrozumiałych informacji o tym, jak pomagać rodzicom w procesie podejmowania zatrudnienia oraz w planowaniu przyszłych możliwości edukacyjnych i projektowych.

Uczestnictwo rodziców w życiu zawodowym, rozwój kompetencji, zdobywanie nowych umiejętności i udział w projektach edukacyjnych nie tylko poprawiają jakość życia rodzin, lecz także pomagają tworzyć silniejsze i bardziej zrównoważone środowisko dla dzieci.

W tej części krok po kroku omówimy:

- czym jest doradztwo w zakresie zatrudnienia,
- najważniejsze trudności, z którymi mierzą się rodzice,
- sposoby planowania przyszłych projektów edukacyjnych,
- metody poszukiwania możliwości rozwoju zawodowego i szkoleń,
- sposoby wspierania wyznaczania celów i motywacji.

Każde z tych zagadnień omówimy krok po kroku.

Czym jest doradztwo w zakresie zatrudnienia?

Dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami zatrudnienie nie oznacza wyłącznie „znalezienia pracy”. Może także przynieść następujące ważne korzyści:

Rodzice mogą jednak napotykać poważne przeszkody, takie jak nieregularny rytm dnia, intensywne obowiązki opiekuńcze, wizyty medyczne, wypalenie, uprzedzenia pracodawców oraz trudność ze znalezieniem odpowiedniej pracy.

W tym momencie szczególnego znaczenia nabiera wsparcie doradcy. Możesz pomóc rodzicom:

- dostrzec różne możliwości zatrudnienia,
- rozpoznać własne mocne strony,
- poznać odpowiednie modele pracy,
- podjąć działania prowadzące do udziału w szkoleniach i projektach.

Możesz towarzyszyć im w tym procesie.

Podstawowe zasady doradztwa w zakresie zatrudnienia

Aby doradztwo w zakresie zatrudnienia było skuteczne, należy uwzględnić kilka kluczowych zasad:

1. Wyznaczanie realistycznych i spersonalizowanych celów. Każdy rodzic dysponuje innymi:

- zasobami czasu,
- poziomem energii,
- obowiązkami rodzinnymi i opiekuńczymi,
- wykształceniem i umiejętnościami.

Dlatego cele zawodowe muszą odpowiadać rzeczywistym warunkom życia danej osoby.

2. Uwzględnianie elastycznych modeli pracy

Dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami bardziej odpowiednie mogą być następujące rozwiązania:

Jako doradca warto pokazać rodzicowi, że takie modele są możliwe i warto je rozważyć.

3. Koncentracja na mocnych stronach rodzica

W procesie doradczym możesz zwrócić uwagę na pytania takie jak:

- „Przy wykonywaniu jakich zadań czuję się dobrze?”
- „W jakich dziedzinach mam wcześniejsze doświadczenie?”
- „Jakimi umiejętnościami mogę wesprzeć innych?”

4. Ułatwianie dostępu do informacji

Rodzicom często trudno rozpocząć działanie, ponieważ nie wiedzą, od czego zacząć. Jako doradca możesz uporządkować proces, przekazując informacje o następujących możliwościach:

Ta grafika w prosty i przejrzysty sposób przedstawia podstawowe źródła wsparcia, z których można korzystać w procesie rozwoju kariery i kompetencji zawodowych. Ikona „kursy zawodowe” w pierwszej części oznacza szkolenia pomagające zdobywać nowe umiejętności i wzmacniać już posiadane kompetencje. Hasło „platformy z ofertami pracy” oraz logo Google wskazują jeden z najbardziej praktycznych sposobów uzyskiwania dostępu do ogłoszeń w środowisku cyfrowym. „Wsparcie instytucji publicznych” przedstawiono za pomocą symbolu budynku urzędu; ta część odsyła do oficjalnych możliwości oferowanych w formie zachęt, dotacji i programów pomocy społecznej. Ikony osób pod nagłówkiem „Programy oferowane przez samorządy i organizacje pozarządowe” symbolizują szkolenia, doradztwo i działania społeczne prowadzone przez jednostki samorządowe i NGO na rzecz

lokalnej społeczności. Cała grafika pełni funkcję przewodnika dla osób, które chcą rozwijać się zawodowo, korzystając z szerokiego zakresu dostępnych zasobów.

Rozwój zawodowy i kariera — podejście krok po kroku

1. Analiza sytuacji osobistej
- dostępny czas
 - potrzeby dziecka
 - stan zdrowia
 - wsparcie rodziny

2. Możliwe obszary pracy i szkoleń
- praca z domu
 - praca biurowa na część etatu
 - nauczanie lub doradztwo online

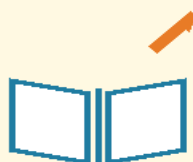
3. Oceń wykonalność
- Czy mam na to czas?
 - Czy potrzebuję szkolenia?
 - Jak wpłynie to na życie rodziny?

4. Wyznacz małe cele
- sprawdź dwa kursy
 - przygotuj szkic CV
 - zaplanuj pierwszy krok

5. Monitoruj postępy
Dostosowuj plan do realnych warunków i wprowadzaj zmiany, gdy są potrzebne.

Planowanie przyszłych szkoleń i projektów

- rozwijanie kompetencji zawodowych
- specjalizacja w nowej dziedzinie
- rozpoczęcie własnego projektu lub inicjatywy

1. Analiza sytuacji osobistej

Rodzic jest zachęcany do przeanalizowania następujących obszarów:

- dostępnego czasu,
- potrzeb dziecka,
- własnego stanu zdrowia,
- wsparcia ze strony rodziny.

2. Sporządzenie listy możliwych obszarów pracy i szkoleń

Na przykład:

- praca wykonywana z domu (pomoc online, projektowanie, tworzenie treści),
- praca biurowa w niepełnym wymiarze czasu,
- nauczanie lub doradztwo online.

3. Ocena wykonalności każdej możliwości

W odniesieniu do każdej możliwości można zadać następujące pytania:

- „Czy realistycznie jestem w stanie znaleźć na to czas?”
- „Czy potrzebuję szkolenia w tej dziedzinie?”
- „Jak ta praca wpłynęłaby na rytm życia naszej rodziny?”

4. Wyznaczanie małych, osiągalnych celów

Na przykład:

- „Do końca miesiąca wyszukam dwa różne kursy”.
- „W ciągu tygodnia przygotuję wstępną wersję CV”.

5. Monitorowanie procesu i wprowadzanie zmian w razie potrzeby

Plany można dostosowywać do rzeczywistych warunków życia. Najważniejsze jest nie to, aby nigdy nie zmieniać planu, lecz by nie rezygnować z całego procesu i umieć elastycznie reagować na potrzeby.

Pytania pomocne w planowaniu przyszłej edukacji:

Doradztwo zawodowe często łączy się z planowaniem edukacji i projektów. Wielu rodziców może chcieć:

- rozwijać kompetencje zawodowe,
- specjalizować się w nowej dziedzinie,
- uruchomić własny projekt lub inicjatywę.

Pytania, które można zadać podczas planowania przyszłej edukacji:

- „W jakiej dziedzinie chcę się rozwijać?”
- „Jaka forma nauki — online, stacjonarna czy kurs wieczorowy — najbardziej mi odpowiada?”
- „Jak mogę włączyć tę naukę do swojego życia?”

Kwestie, które należy uwzględnić w planowaniu edukacji i projektów:

- realistyczny czas trwania i koszt,
- sposób zapewnienia opieki dziecku,
- możliwości, które mogą pojawić się po zakończeniu szkolenia,
- instytucje i osoby mogące udzielić wsparcia.

Typowe trudności i proponowane rozwiązania

Podobnie jak w zarządzaniu czasem, również podczas planowania zatrudnienia i edukacji pojawiają się powtarzające trudności:

– Brak czasu

- **Problem:** poczucie „nie mam czasu dla siebie” wynikające z opieki nad dzieckiem, obowiązków domowych, wizyt medycznych i innych zadań.
- **Propozycja:** krótkie bloki czasu, planowanie tygodniowe i elastyczne formy kursów.

– Spadek motywacji

- **Problem:** myśli takie jak „nie dam rady”, „jest już za późno”, „i tak jestem wyczerpana lub wyczerpany...”.
- **Propozycja:** małe cele, dostrzeganie osiągnięć i udział w grupach wsparcia.

– Trudność ze znalezieniem odpowiedniej pracy lub szkolenia

- **Problem:** poczucie, że „nie ma dla mnie nic odpowiedniego”.
- **Propozycja:** sprawdzanie różnych dziedzin, wspólne poszukiwanie pomysłów z doradcą i kontaktowanie się z instytucjami.

– Trudność w godzeniu pracy i życia rodzinnego

- **Problem:** obawa, że po rozpoczęciu pracy „nie uda się prowadzić domu ani zaspokoić potrzeb dziecka”.
- **Propozycja:** podział obowiązków w rodzinie, korzystanie z sieci wsparcia i ponowna ocena modelu pracy, gdy okaże się to konieczne.

Podsumowanie

Planowanie zatrudnienia i przyszłej edukacji jest dla rodzin dzieci z niepełnosprawnościami procesem zarówno wymagającym, jak i zmieniającym życie. Jako nieformalny doradca możesz:

- przypominać rodzicom o ich mocnych stronach,
- wspólnie poszukiwać odpowiednich możliwości pracy i szkoleń,
- towarzyszyć im w podejmowaniu małych, lecz znaczących kroków,
- wspierać ich motywację na kolejnych etapach.
- W ten sposób pełnisz rolę, która wzmacnia nie tylko teraźniejszość, lecz także przyszłość.

Tym samym pomagasz budować nie tylko lepszą teraźniejszość, ale również nadzieję rodziców i dzieci na przyszłość.

5.4. Organizacja wspólnych działań

Wprowadzenie

Organizowanie wspólnych działań umożliwia instytucjom, rodzinom, dzieciom i różnym grupom społecznym spotkanie się oraz współpracę wokół wspólnych celów. Takie inicjatywy wzmacniają więzi społeczne, zwiększają poziom współpracy i wspierają rozwój rodziców oraz dzieci. Wspólne działania nie polegają wyłącznie na zgromadzeniu uczestników. Dzięki dobrze zaplanowanemu procesowi mogą oni poczuć się docenieni, dzielić się informacjami, budować nowe relacje i wspólnie wypracowywać rozwiązania istniejących problemów.

W tej części omówione zostaną:

- definicja i cel wspólnych działań,
- rodzaje działań,
- etapy planowania,
- najczęstsze trudności,
- praktyczne propozycje rozwiązań.

ZNACZENIE I CELE WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ

1. Cele wspólnych działań

- **Wzmacnianie więzi społecznych:** usprawnia komunikację między interesariuszami.
- **Zapewnianie wymiany informacji:** łączy specjalistów, rodziców i nauczycieli.
- **Wspieranie rozwoju dziecka:** zachęca rodziców do aktywnego udziału.
- **Tworzenie równych szans:** sprzyja uczestnictwu grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji.
- **Rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów:** wspólne doświadczenia pomagają wypracowywać rozwiązania.

2. Kto uczestniczy?

- Rodzice
- Dzieci
- Nauczyciele
- Dyrekcja szkoły
- Pracownicy socjalni / doradcy
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych
- Pracownicy samorządu lokalnego

3. Korzyści wynikające z działań

- Budują relację opartą na zaufaniu.
- Pomagają uczestnikom lepiej się wzajemnie rozumieć.
- Tworzą podstawy do realizacji wspólnych projektów.
- Zwiększają motywację do uczestnictwa.

RODZAJE WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ

Wspólne działania można organizować w wielu różnych formach. Najczęściej spotykane rodzaje przedstawiono poniżej:

Działania edukacyjne i informacyjne

- Seminaria
- Warsztaty
- Szkolenia dla rodziców
- Grupowe poradnictwo psychologiczne
- Szkolenia z bezpieczeństwa cyfrowego

2. Działania społeczne i integracyjne

- Dni zabawy dla rodziców i dzieci
- Pikniki społeczności lokalnej
- Festyny szkolne
- Wydarzenia kulturalne i artystyczne
- Działania wolontariackie

3. Wspólne działania projektowe

- Projekt zagospodarowania ogrodu szkolnego
- Wspólne tworzenie książki
- Przygotowywanie materiałów dydaktycznych do zajęć
- Lokalne projekty solidarnościowe, na przykład zbiórka książek

4. Wspólne działania cyfrowe

- Spotkania online
- Webinary
- Grywalizowane aktywności online
- Cyfrowe aktywności rodzinne
- Cotygodniowe zadania przekazywane za pośrednictwem aplikacji mobilnych

Ta różnorodność ułatwia wybór działań dopasowanych do potrzeb każdej instytucji i rodziny.

Choć wspólne działania przynoszą wiele korzyści, podczas ich organizacji mogą pojawić się różne trudności:

1. Trudności z ustaleniem terminu

Problem: ze względu na godziny pracy, opiekę nad dziećmi lub napięty plan dnia uczestnicy mogą nie mieć wspólnego wolnego terminu.

Rozwiązanie: elastyczne terminy, wydarzenia weekendowe i możliwość uczestnictwa online.

2. Brak motywacji

Problem: rodzice mogą myśleć: „nie będę w stanie nic wnieść” albo „nie mam czasu”.

Rozwiązanie: przydzielaj niewielkie zadania, wyjaśniaj znaczenie ich udziału i pokazuj osiągnięte rezultaty.

3. Brak zasobów

Problem: brak miejsca, materiałów lub wsparcia finansowego.

Rozwiązanie:

- współpraca szkoły, organizacji pozarządowej i samorządu,
- pozyskiwanie sponsorów,
- niskobudżetowe rozwiązania kreatywne, na przykład wykorzystanie materiałów z recyklingu.

4. Problemy komunikacyjne

Problem: nieporozumienia lub brak informacji między uczestnikami.

Rozwiązanie:

- jasne i szczegółowe informacje,
- grupy ogłoszeniowe w WhatsAppie lub Telegramie,
- otwarte i bezpieczne kanały komunikacji.

Pytania i odpowiedzi

1) Jaki jest główny powód wykorzystywania technologii i aplikacji cyfrowych w nieformalnym doradztwie?

- a) Aby upodobnić doradztwo do formalnej terapii.
- b) Aby chronić swój czas i zapobiegać wypaleniu.
- c) Aby zapewnić doradcy więcej czasu zamiast rozwiązywać problemy za rodzica.

2) Które z poniższych stwierdzeń przedstawia właściwe zachowanie w zakresie etyki cyfrowej i komunikacji?

- a) Nigdy mnie nie słuchasz, ciągle Ci to powtarzam!
- b) Nie przejmuj się, że znowu o tym zapomniałaś lub zapomniaws. Jakoś sama lub sam sobie poradzę.
- c) Czuję się przytłoczona i potrzebuję Twojej pomocy w sprawie mojej córki.

3) Jaka jest najważniejsza korzyść z sieci współpracy dla nieformalnego doradcy?

- a) „Komunikat ty” pomaga wyrażać emocje bez obwiniania.
- b) „Komunikat ty” jest często odbierany jako wyrzut lub oskarżenie.
- c) „Komunikat ty” zawsze prowadzi do pokojowego porozumienia.

4) Jaki powinien być pierwszy krok podczas wspierania rodzica w planowaniu kariery lub szkolenia?

- a) Ponieważ pozwala wykonywać wiele zadań jednocześnie i całkowicie zapobiega stresowi.
- b) Ponieważ dobre zarządzanie czasem pomaga zachować równowagę między życiem osobistym, opieką nad dzieckiem i doradztwem.
- c) Ponieważ im więcej czasu doradca poświęca innym, tym lepszym staje się doradcą.

5) Które z poniższych zachowań jest właściwe z punktu widzenia bezpieczeństwa cyfrowego?

- a) Ponieważ nieformalny doradca działa jak zawodowy psycholog i przestrzega tych samych zasad.
- b) Ponieważ nieformalny doradca podejmuje odpowiedzialną rolę wspierającą w pracy z rodzicami, którzy mogą być w trudnej sytuacji, czuć się przytłoczeni lub mieć obniżoną pewność siebie.
- c) Ponieważ nieformalny doradca ma prawny obowiązek podejmowania decyzji za rodzica, aby zmniejszyć jego obciążenie.

Prawidłowe odpowiedzi: 1) b, 2) c, 3) b, 4) b, 5) b

Bibliografia

1. **J. Wenger, E. (1998).** *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
(Podstawowa publikacja dotycząca sieci współpracy i uczenia się w społeczności.)
2. **Granovetter, M. (1973).** The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*, 78(6), 1360–1380.
(Publikacja poświęcona społeczeństwu cyfrowemu, strukturom sieciowym, technologii i interakcjom.)
3. **Castells, M. (2010).** *The Rise of the Network Society*. Wiley-Blackwell.
(Publikacja poświęcona społeczeństwu cyfrowemu, strukturom sieciowym, technologii i interakcjom.)
4. **Selwyn, N. (2016).** *Education and Technology: Key Issues and Debates*. London: Bloomsbury Publishing.
(Wykorzystanie technologii w edukacji i narzędzi cyfrowych.)
5. **OECD (2021).** *Digital Education Outlook 2021: Teaching, Learning and Assessment in the Digital Age*. OECD Publishing.
(Narzędzia i aplikacje cyfrowe oraz wiarygodny raport międzynarodowy dotyczący technologii w edukacji.)
6. **European Commission (2023).** *Digital Competence Framework for Citizens (DigComp 2.2)*.
(Oficjalne źródło UE dotyczące kompetencji cyfrowych i cyfrowego wsparcia dla rodziców.)

7. **Bandura, A. (1997).** *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman.
(Koncepcja poczucia własnej skuteczności w planowaniu zatrudnienia i edukacji.)
8. **Knowles, M. S. (1984).** *The Adult Learner: A Neglected Species*. Houston: Gulf Publishing.
(Podstawy edukacji dorosłych i motywacji do uczenia się.)
9. **Super, D. E. (1990).** *A Life-Span, Life-Space Approach to Career Development*. *Journal of Vocational Behavior*, 16(3), 282–298.
(Rozwój kariery i jego etapy.)
10. **Savickas, M. (2013).** Career Construction Theory and Practice. *Career Development and Counseling* (pp. 147–183). Wiley.
(Podstawowa teoria wykorzystywana w doradztwie zawodowym dla rodziców.)
11. **International Labour Organization (ILO). (2020).** *Guidance on Work and Disability*.
(Międzynarodowe wytyczne dotyczące organizacji pracy i życia rodzinnego w rodzinach osób z niepełnosprawnościami.)
12. **Eurofound (2022).** *Flexible Working Arrangements: Trends and Challenges*.
(Bezpieczeństwo cyfrowe i narzędzia wsparcia rodziny.)
13. **UNICEF (2021).** *Digital Safety and Wellbeing for Families*.
(Możliwości kształcenia zawodowego i ścieżki uczenia się dorosłych.)
14. **Cedefop (2020).** *Vocational Education and Training in Europe 2020*.
(Możliwości kształcenia zawodowego i ścieżki uczenia się dorosłych.)
15. **Kalman, Y. (2020).** Digital Pedagogy and the Future of Informal Learning. *British Journal of Educational Technology*, 51(4), 1246–1260.
(Uczenie się online, społeczności rodziców i interakcje cyfrowe.)
16. **McMillan, D. & Chavis, D. (1986).** Sense of Community: A Definition and Theory. *Journal of Community Psychology*, 14(1), 6–23.
(Budowanie społeczności, więzi społeczne i wspólne działania.)
17. **Putnam, R. (2000).** *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.
(Kapitał społeczny i znaczenie sieci współpracy.)
18. **Salmon, G. (2013).** *E-Tivities: The Key to Active Online Learning*. Routledge.
(Projektowanie wydarzeń online i uczestnictwo cyfrowe.)

19. **European Commission (2020).** *Youth Employment Support: A Bridge to Jobs.*
(Europejskie polityki zatrudnienia i systemy wsparcia.)
20. **World Health Organization (WHO). (2012).** *Caregiver Skills Training Program.*
(Program wsparcia rodziny oparty na dowodach naukowych, odnoszący się w szczególności do doradztwa dla rodziców.)